

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA W PSP NR 24 IM. „PRZYJAŹNI NARODÓW ŚWIATA”

1. **Przedmiot** : język polski
2. **Nauczyciel**: Małgorzata Zaraś, Magdalena Szuszkowska, Agata Wielgościńska
3. **Klasa**:4 – 6
4. **Obowiązkowe podręczniki** :
-klasa 4 -6 - A. Łuczak, M. Murdzek: „ Między nami” (podręcznik i zeszyt ćwiczeń)
5. **Obowiązkowe wyposażenie ucznia na zajęciach**:
 - zeszyt przedmiotowy,
 - podręcznik i ćwiczenia,
 - brudnopis,
 - zeszyt lektur.
6. **Jak będą sprawdzane wiadomości i umiejętności uczniów?**
 - **wypracowania klasowe** 2 razy w roku wg 14 –stopniowej skali (uczniowie bez opinii – załącznik 1a) lub 8- stopniowej skali (uczniowie z opiniami - załącznik 1b), która zastępuje recenzję pracy; punkty są przeliczane na ocenę. Zachowuje się skalę ocen 1 – 6 (ndst – celujący). Przy ocenach częściowych i semestralnych wpisywanych do dziennika zachowuje się stosowany dotąd sposób stawiania „ plusów” i „ minusów”.
 - **dyktanda** 2 w semestrze -kryteria ocen wg załącznika nr 2a i 2b.
 - **sprawdziany wiedzy o języku** , kartkówki 2- 3 razy w roku kryteria ocen wg załącznika 3,
 - czytanie lektur 3 lub 4 teksty w całości oraz wypisy z podręcznika na bieżąco,
 - **technika czytania ze zrozumieniem** na bieżąco (także w trakcie sprawdzianów kompetencji),
 - **recytacja utworów** 2 teksty w ciągu roku,
 - **zaangażowanie w pracy grupowej** na bieżąco,
 - **odrabianie zadań domowych** literackich i z nauki o języku na bieżąco- na bieżąco,
 - **aktywność na zajęciach** na bieżąco,
 - **przygotowanie do lekcji** na bieżąco,
 - **udział w konkursach** klasowych, znajomość lektur szkolnych , itp. wg możliwości uczniów,
 - **prace dodatkowe, pełnienie roli ekspertów** wg możliwości uczniów,
 - **zeszyt lektur** kontrolowany w styczniu i czerwcu,
 - **sprawdziany kompetencji** wewnętrzne i zewnętrzne na bieżąco,
 - **standaryzowane sprawdziany umiejętności i wiadomości** na bieżąco .

Sprawdzanie wiadomości i umiejętności ucznia służy m.in. analizie wyników nauczania pod kątem doskonalenia organizacji metod pracy dydaktycznej

7. **Zasady zgłaszania nieprzygotowania do zajęć**: uczeń może 2 razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do zajęć lub brak zadania domowego, czyni to na początku lekcji, przy biurku nauczyciela, powyższy fakt jest odnotowany w dzienniku jako np. lub bz.

Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu tygodnia. Każde kolejne nieprzygotowanie stanowi podstawę wystawienia oceny częściowej niedostatecznej. Podobnie traktowane

jest stwierdzone nieprzygotowanie lub brak zadania domowego podczas kontroli w czasie lekcji lub podczas sprawdzani zeszytów

8.A- OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

niedostateczny

- _ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- _ uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- _ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- _ uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- _ poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- _ uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- _ uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- _ uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- _ uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

8 B- SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób
- _ reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)
- _ rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- _ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np.: pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, przeprosiny
- _ wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej
- _ rozumie ogólny sens słuchanych utworów

CZYTANIE

- _ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich

oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji

- _ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, przeprosiny
- _ wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost
- _ rozumie dosłowne znaczenie wyrazów wypowiedzi
- _ rozumie ogólny sens czytanych utworów
- _ stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ mówi o swoich reakcjach czytelnicznych
 - _ odróżnia fikcję od rzeczywistości
 - _ odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych
 - _ określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia
 - _ zna cechy baśni i legendy
 - _ wyodrębnia film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury
- Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV 3

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem
- _ formułuje proste pytania i udziela prostych pod względem konstrukcyjnym odpowiedzi
- _ wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- _ wyraża wprost swoje intencje
- _ odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie
- _ stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- _ mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- _ za pomocą kilku prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę
- _ za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat
- _ stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym
- _ wygłasza tekst utworu z pamięci

PISANIE

- _ stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu
- _ zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni o – u, rz – ż, ch – h
- _ dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu
- _ tworzy proste wypowiedzi na podany temat
- _ uzupełnia prosty schemat, tabelę
- _ zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, zaproszenia, planu ramowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie
- _ zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze
- _ za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia

- _ za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu
- _ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennej części mowy), fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)
- _ stara się o estetykę zapisu wypowiedzi

4 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada
- _ wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi
- _ powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii
- _ rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów

CZYTANIE

- _ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- _ określa temat i główną myśl tekstu
- _ oddziela informacje ważne od drugorzędnych
- _ wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu
- _ wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- _ rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu
- _ wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- _ poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów

DOCIERANIE DO INFORMACJI:

- _ wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ nazywa swoje reakcje czytelnicze
- _ dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- _ odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze
- _ określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia
- _ wskazuje cechy baśni i legendy w utworze
- _ wie, czym jest: wiersz, zwrotka, rym
- _ wskazuje w tekście porównanie, przenośnię
- _ wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki
- _ zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widowiska, próba
- _ przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- _ odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)
- _ odczytuje morał baśni

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV 5

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
- _ dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- _ formułuje pytania otwarte
- _ udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
- _ wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą
- _ stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- _ wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym
- _ składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry
- _ wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne
- _ opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
- _ dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne
- _ recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens
- _ stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych
- _ posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)

PISANIE

- _ stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni o – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji
 - _ odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
 - _ dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą *i* w typowych przykładach
 - _ konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
 - _ używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych
 - _ w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
 - _ zapisuje pytania otwarte
 - _ udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
 - _ samodzielnie zapisuje dialog
 - _ dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne
 - _ tworzy ramowy plan wypowiedzi
 - _ układa opowiadanie odtwórcze
 - _ redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu
 - _ zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry
 - _ tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
 - _ w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny
- 6 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV
- _ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających,

wykrzyknikowych), fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym), fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki)

_ stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

_ koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów

_ odróżnia informacje ważne od mniej ważnych

_ na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania

_ właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu

_ odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

_ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio

_ wskazuje akapit

_ oddziela informacje ważne od drugorzędnych

_ wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu

_ wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie

tłumaczy przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi

_ wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach

_ rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie

_ głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji

DOCIERANIE DO INFORMACJI:

_ wybiera informacje nie wyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV 7

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

_ uzasadnia swoje reakcje czytelnicze

_ analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia

_ identyfikuje baśń i legendę

_ rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu

_ rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście

_ objaśnia znaczenia porównań i przerośni w tekście

_ wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski

_ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość

_ odczytuje przesłanie utworu

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

_ przedstawia własne zdanie w rozmowie

- _ świadomie dobiera intonację zdaniową
 - _ udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi
 - _ uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu
 - _ wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń
 - _ stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika
 - _ gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
 - _ wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki
 - _ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć
 - _ objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów
 - _ odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów
 - _ umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach), fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)
 - _ wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu
 - _ stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi
- 8 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV

PISANIE

- _ stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni o – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów)
- _ w kilkuzdaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji
- _ w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika
- _ w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne
- _ w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
- _ układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie
- _ stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- _ pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń
- _ zapisuje dialog w opowiadaniu
- _ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć

_ dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi
- _ odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich
- _ wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
- _ nazywa intencje nadawcy komunikatu

CZYTANIE

- _ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą
- _ wskazuje akapit
- _ oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przerośnych
- _ odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce
- _ wskazuje i odczytuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV 9

- _ wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach
- _ ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie
- _ głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami
- _ objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim
- _ wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu
- _ objaśnia funkcję porównań i przerośni w tekście
- _ wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy
- _ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych
- _ rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego
- _ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym
- _ w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką
- _ poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego

i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym

- _ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła
- _ interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania
- _ zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu
- _ wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi
- _ dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka

10 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy IV

PISANIE

- _ komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji
 - _ uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury
 - _ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym
 - _ w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką
 - _ komponuje i przekształca plan wypowiedzi
 - _ pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń
 - _ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła
 - _ sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej), składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzi złożonych), fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym), fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)
 - _ dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu
- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

- _ czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
- _ wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi
- _ odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron

internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

Ogólne kryteria oceniania dla klasy IV szkoły podstawowej 11

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

_ porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich

_ wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury

_ dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam

_ odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

_ przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania

_ podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur

_ interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

_ tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych

_ wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

_ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

8 c OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy piątej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

8 d SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- skupia uwagę na prostych wypowiedziach innych osób
- reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)
- rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji
- * rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, instrukcję
- wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, i uzupełnia różne typy notatek graficznych o te informacje
- rozumie ogólny sens słuchanych utworów
- rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów
- dostrzega etyczny wymiar języka (prawdę, kłamstwo, przemilczanie informacji, brutalizację wypowiedzi)

CZYTANIE

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji (autor, narrator, czytelnik, słuchacz)
- rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, instrukcję, ogłoszenie
- wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost, i uzupełnia na podstawie czytanego tekstu różne typy notatek graficznych o te informacje
- wskazuje części składowe wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- rozumie ogólny sens czytanych utworów
- określa nastrój wypowiedzi
- stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, wyróżnia pauzą koniec wypowiedzenia
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek)
- rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- sprawdza pisownię wyrazów w słowniku ortograficznym
- wyszukuje synonimy w słowniku wyrazów bliskoznacznych

- wybiera proste informacje z hasła encyklopedycznego, czasopisma, podanej strony internetowej

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- mówi o swoich reakcjach czytelnicznych
- wyraża swój stosunek do postaci
- odróżnia fikcję od rzeczywistości
- odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych
- odróżnia autora od osoby mówiącej w tekście literackim
- określa najważniejsze elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, omawia akcję
- zna cechy baśni, legendy, bajki, wie, co to jest mit
- rozpoznaje wers, strofę, rym, refren
- rozpoznaje przenośnię, porównane, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy
- wyodrębnia film i spektakl teatralny spośród innych przekazów i tekstów kultury oraz potrafi nazwać ich twórcywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa)

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem
- formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym
- wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- wyraża wprost swoje intencje
- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie, instrukcję, gratulacje, życzenia
- stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- za pomocą prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę
- za pomocą prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat
- wygłasza tekst utworu z pamięci

PISANIE

- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu
- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h
- tworzy proste wypowiedzi oraz notatki na podany temat
- uzupełnia prosty schemat, tabelę
- zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego i oficjalnego, dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, planu ramowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układu plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej
- zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze z dialogiem
- za pomocą prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci

- za pomocą prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu
- stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (stosuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu), fonetyki (dzieli wyrazy przy przenoszeniu do następnej linii, zna sposoby oznaczania miękkości głosek, zauważa różnicę między wymową a zapisem samogłosek ustnych, dźwięcznych i bezdźwięcznych)
- stara się dbać o estetykę zapisu wypowiedzi

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- słucha innych, uczestniczy w rozmowie oraz innych sytuacjach komunikacyjnych (zadaje pytania, odpowiada, instruuje, gratuluje, zaprasza, przeprasza)
- wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu
- tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, planu
- określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu
- rozpoznaje proste intencje niewyrażone wprost
- rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne i literackie
- na podstawie intonacji odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające

CZYTANIE

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- określa temat i główną myśl tekstu
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych
- wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu
- wskazuje cytat
- wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu
- określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu, wskazuje morał wyrażony wprost
- rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne, literackie, reklamowe
- rozumie funkcję znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika), akapitów i marginesów w tekście prozatorskim, wskazuje cudzysłów
- wskazuje wersy, strofy, rymy w tekstach poetyckich
- poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych
- rozpoznaje w wypowiedziach liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik
- rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot)

- odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania nierozwiniętego
- rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, rodzajów gramatycznych (rzeczownik, przymiotnik), osób, czasów i rodzajów gramatycznych (czasownik), określa stopień przymiotnika i przysłówka
- posługuje się alfabetem, uwzględnia różnice między zapisem a wymową samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, oznacza miękkość głosek

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, słownika wyrazów bliskoznacznych, szkolnego słownika języka polskiego
- korzysta z encyklopedii, czasopisma, stron internetowych

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- nazywa swoje reakcje czytelnicze
- dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątki
- wskazuje elementy akcji
- wskazuje w utworze cechy baśni, legendy, bajki
- rozumie, czym jest mit
- wie, czym jest: werset, zwrotka, rym, rytm, refren
- wskazuje w tekście porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy
- wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki
- zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, kurtyna, kulisy, próba, program teatralny, afisz
- przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)
- odczytuje morał baśni, bajek, zauważa metaforyczny charakter mitu

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
- dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- formułuje pytania zamknięte i otwarte
- udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
- wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą
- stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- składa życzenia, gratulacje, instruuje
- wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne

- opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrażeń przyimkowych)
- dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne
- recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens
- stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych
- posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)

PISANIE

- stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji
- odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
- poprawnie zapisuje *nie* z różnymi częściami mowy
- poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki
- konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
- używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych, stosuje przecinki
- w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- samodzielnie zapisuje dialog
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- buduje ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi
- układa opowiadanie odtwórcze z dialogiem oraz z elementami opisu, krótką relację, zaproszenie, ogłoszenie, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej
- redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu
- zapisuje instrukcję z uwzględnieniem sformułowań wskazujących na kolejność wykonywanych czynności
- tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrażeń przyimkowych)
- w liście prywatnym i oficjalnym, dialogu, zaproszeniu i ogłoszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny
- stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzi: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone), fleksji (używa poprawnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, przymiotników; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)
- stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych oraz odtwarzanych utworów
- w typowych sytuacjach komunikacyjnych cytuje wypowiedzi innych, wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
- odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
- właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu (również te niewyrażone wprost)
- na podstawie słuchanego tekstu tworzy notatkę, pisze krótkie streszczenie
- odróżnia wypowiedzi literackie od informacyjnych i reklamowych
- dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy
- odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (objaśnia morał baśni, bajki, wyjaśnia metaforyczny charakter mitu)
- na podstawie intonacji odróżnia zdania neutralne od wykrzyknikowych

CZYTANIE

- wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio
- rozumie funkcję akapitu i cytatu w wypowiedzi
- objaśnia przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi
- odróżnia teksty literackie od informacyjnych i reklamowych
- dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy
- odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach
- głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji
- wskazuje różnice między rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, liczebnikami, zaimkami, przyimkami i spójnikami
- rozpoznaje równoważnik zdania
- rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów; odróżnia formy osobowe czasowników od niesobowych (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to)

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- wie, jakiego typu informacje zawierają słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych i umiejętnie je stosuje
- wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

- uzasadnia swoje reakcje czytelnicze
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek
- posługuje się pojęciami *akcja*, *fabuła*, *związek przyczynowo-skutkowy*
- identyfikuje baśń, legendę, mit, bajkę, komiks
- rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu oraz objaśnia znaczenie i funkcję środków poetyckich, takich jak: przenośnia, porównanie, epitet, wyraz

dźwiękonaśladowczy

- rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego, zna główne etapy powstawania filmu i przedstawienia, rozumie pojęcie adaptacji
- określa zadania twórców dzieła filmowego i teatralnego – aktora, reżysera, dekoratora, suflera, reżysera
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- odczytuje przesłanie utworu

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE

- przedstawia własne zdanie w rozmowie
- świadomie dobiera intonację zdaniową
- udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi
- uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu
- wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń
- gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
- wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłowki i wyrażenia przyimkowe
- w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia, poprawnie używa odpowiedniego stopnia przymiotnika i przysłówka)
- objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów
- odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów
- umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennej części mowy w poprawnych formach), *wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; zwraca uwagę na ważne treści tekstu
- stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi

PISANIE

- stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji, poprawnie używa i zapisuje formy nieosobowe czasownika
- w kilkuzdaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji
- w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne, zastępuje powtarzające się w tekście wyrazy odpowiednimi zaimkami
- w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw

- układa życzenia, gratulacje, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie, zaproszenie
- stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń (pamiętnik, dziennik)
- zapisuje dialog w opowiadaniu
- w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zдробnienia)
- opisując obraz, rzeźbę, ilustrację, plakat, stosuje podstawowe słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny sztuki
- dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE

- przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, potrafi ustosunkować się do wypowiedzi innych oraz nawiązać do nich podczas własnej wypowiedzi
- uzasadnia swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi, w sytuacjach typowych odróżnia fakty od opinii

8e OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI

niedostateczny

- _ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy szostej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- _ uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

dopuszczający

- _ poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy szostej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- _ uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

dostateczny

- _ poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy szostej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- _ uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

dobry

- _ uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

bardzo dobry

_ uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

celujący

_ uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

8 f SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ skupia uwagę na prostych wypowiedziach innych osób
- _ reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)
- _ rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- _ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji
- _ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis
- _ wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, i uzupełnia różne typy notatek graficznych o te informacje
- _ rozumie ogólny sens słuchanych utworów
- _ rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów
- _ dostrzega etyczny wymiar języka (prawdę, kłamstwo, przemilczanie informacji, brutalizację wypowiedzi)
- _ rozpoznaje manipulację

CZYTANIE

- _ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji (autor, narrator, czytelnik, słuchacz)
- _ rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, zawiadomienie, instrukcję, ogłoszenie, w tym przepis
- _ wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost, i uzupełnia na podstawie czytanego tekstu różne typy notatek graficznych o te informacje
- _ wskazuje części składowe wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- _ rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- _ rozumie ogólny sens czytanych utworów
- _ określa nastrój wypowiedzi
- _ wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście, w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz
- _ rozpoznaje manipulację

124 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI

- _ rozumie mechanizmy oddziaływania reklam na odbiorcę
- _ stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, wyróżnia pauzą koniec wypowiedzenia
- _ rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot)
- _ rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik)
- _ rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone
- _ wskazuje cudzośłów

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ sprawdza pisownię wyrazów w słowniku ortograficznym
- _ wyszukuje synonimy w słowniku wyrazów bliskoznacznych
- _ wybiera proste informacje z hasła encyklopedycznego, poradnika, leksykonu, czasopisma, podanej strony internetowej

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ mówi o swoich reakcjach czytelniczych
- _ porównuje swoje wrażenia związane z odbiorem innych tekstów
- _ wyraża swój stosunek do postaci
- _ odróżnia fikcję od rzeczywistości
- _ rozpoznaje typowe elementy fikcji, charakterystyczne dla poznanych gatunków
- _ odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych w baśniach, legendach, mitach, bajkach, opowiadaniach, powieściach
- _ odróżnia autora od osoby mówiącej w tekście literackim
- _ charakteryzuje osobę mówiącą na podstawie jej wypowiedzi
- _ określa najważniejsze elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- _ omawia akcję
- _ wyodrębnia w utworze epickim wydarzenia układające się w wątki
- _ rozpoznaje baśń, legendę, bajkę, mit, powieść, opowiadanie, komiks, fraszkę, wiersz, przysłowie
- _ rozpoznaje wers, strofę, rym, refren, rytm
- _ odróżnia wiersz rymowany od nierymowanego (białego)
- _ rozpoznaje przenośnię, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie
- _ wyodrębnia film, program informacyjny, program rozrywkowy, spektakl teatralny spośród innych przekazów i tekstów kultury oraz potrafi nazwać ich twórcy (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa)
- _ odczytuje informacje z plakatu teatralnego

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem
- _ w rozmowie zadaje pytania uzupełniające

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 125

- _ formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym
- _ wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- _ wyraża wprost swoje intencje
- _ odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie, instrukcję, gratulacje, życzenia, przekonać, zachęcić, przestrzec

- _ stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- _ mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- _ za pomocą prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę
- _ za pomocą prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat, fotografię
- _ wygłasza tekst utworu z pamięci (teksty poetyckie, fragmenty prozy)

PISANIE

- _ stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu
- _ zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni o – u, rz – ż, ch – h
- _ tworzy proste wypowiedzi oraz notatki na podany temat
- _ uzupełnia prosty schemat, tabelę
- _ zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego i oficjalnego, dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, planu ramowego i szczegółowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej, proste sprawozdanie
- _ zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtworcze z dialogiem
- _ za pomocą prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci
- _ za pomocą prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu, fotografii
- _ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (stosuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu), fonetyki (dzieli wyrazy przy przenoszeniu do następnej linii, zna sposoby oznaczania miękkości głosek, zauważa różnicę między wymową a zapisem samogłosek ustnych, dźwięcznych i bezdźwięcznych)
- _ stara się dbać o estetykę zapisu wypowiedzi

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ słucha innych, uczestniczy w rozmowie oraz innych sytuacjach komunikacyjnych (zadaje pytania, odpowiada, instruuje, gratuluje, zaprasza, przeprasza)
 - _ wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu
- 126 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI
- _ tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu
 - _ określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu
 - _ rozpoznaje proste intencje niewyrażone wprost
 - _ wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście, w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz
 - _ rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne i literackie
 - _ na podstawie intonacji odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające
 - _ rozumie mechanizmy oddziaływania reklam na odbiorcę
 - _ odróżnia fakty od opinii, wskazuje elementy perswazji

CZYTANIE

- _ identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- _ określa temat i główną myśl tekstu
- _ oddziela informacje ważne od drugorzędnych
- _ wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu
- _ wskazuje cytat
- _ wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi
- _ rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, zawiadomienia, ogłoszenia, instrukcji, przepisu
- _ określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu, wskazuje morał wyrażony wprost
- _ rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne, literackie, reklamowe
- _ rozumie funkcję znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu), akapitów i marginesów w tekście prozatorskim
- _ wskazuje wersy, strofy, rymy w tekstach poetyckich
- _ poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów
- _ odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych
- _ rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot, dopełnienie, przydawka, okolicznik)
- _ odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania nierozwiniętego
- _ rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, rodzajów gramatycznych (rzeczownik, przymiotnik, zaimek w związku z rzeczownikiem), osob, czasów i rodzajów gramatycznych (czasownik), określa stopień przymiotnika i przysłówka
- _ posługuje się alfabetem, uwzględnia różnice między zapisem a wymową samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, oznacza miękkość głosek

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 127

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, słownika wyrazów bliskoznacznych, szkolnego słownika języka polskiego, słownika frazeologicznego
- _ korzysta z encyklopedii, czasopisma, stron internetowych, leksykonu, poradnika

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ nazywa swoje reakcje czytelnicze
- _ dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- _ nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątki
- _ wyodrębnia wątki
- _ wskazuje elementy akcji
- _ wskazuje w utworze cechy baśni, legendy, bajki, mitu, opowiadania, powieści, wiersza, fraszki, komiksu
- _ rozpoznaje przysłowie
- _ wskazuje w tekście porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie
- _ posługuje się terminami: wiersz rymowany i nierymowany (biały)
- _ wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki

- _ zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, kurtyna, kulisy, proba, program teatralny, afisz, ujęcie, kadr, plan
- _ przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada
- _ odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)
- _ odczytuje przesłanie baśni, odczytuje morał bajek, zauważa metaforyczny charakter mitu
- _ odczytuje informacje z plakatu teatralnego

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej
 - _ dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
 - _ formułuje pytania zamknięte i otwarte
 - _ udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
 - _ wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą
 - _ stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
 - _ składa życzenia, gratulacje, instruuje, przekonuje, zachęca, przestrzega
- 128 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI
- _ wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne
 - _ opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, fotografię, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówek i wyrażenia przyimkowych)
 - _ dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne
 - _ recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens
 - _ stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych
 - _ posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem, postawą ciała)

PISANIE

- _ stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni o – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji
- _ odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
- _ poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe oraz *nie* z różnymi częściami mowy
- _ poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki
- _ konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
- _ używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych, stosuje przecinki
- _ w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- _ samodzielnie zapisuje dialog
- _ dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- _ buduje ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi
- _ układa opowiadanie odtworcze z dialogiem oraz z elementami opisu, krotką relacją, proste sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, pamiętnik i dziennik

- pisany z perspektywy bohatera i własnej, regulamin
- _ redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu
 - _ zapisuje instrukcję z uwzględnieniem sformułowań wskazujących na kolejność wykonywanych czynności
 - _ tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, obrazu, ilustracji, fotografii, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówkow i wyrażen przyimkowych)
 - _ w liście prywatnym i oficjalnym, dialogu, zaproszeniu i ogłoszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny
 - _ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone, rozdziela przecinkiem wypowiedzenia składowe w wypowiedzeniu złożonym), fleksji (używa poprawnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, przymiotników, zaimków, liczebników; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)
 - _ stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 129

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych oraz odtwarzanych utworów
- _ w typowych sytuacjach komunikacyjnych cytuje wypowiedzi innych, wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
- _ odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
- _ właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu (również te niewyrażone wprost)
- _ na podstawie słuchanego tekstu tworzy notatkę, pisze krótkie streszczenie
- _ odróżnia wypowiedzi literackie od informacyjnych i reklamowych
- _ dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy
- _ odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (omawia przesłanie baśni, objaśnia morał bajki, wyjaśnia metaforyczny charakter mitu)
- _ rozumie mechanizmy oddziaływania reklam na odbiorców
- _ na podstawie intonacji odróżnia zdania neutralne od wykrzyknikowych

CZYTANIE

- _ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio
- _ rozumie funkcję akapitu i cytatu w wypowiedzi
- _ objaśnia przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi
- _ odróżnia teksty literackie od informacyjnych i reklamowych
- _ dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy
- _ odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
- _ wskazuje typowe elementy konstrukcyjne w zaproszeniach, życzeniach, gratulacjach, ogłoszeniach, zawiadomieniach, instrukcjach, przepisach
- _ głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji,

wprowadza pauzę

_ wskazuje różnice między rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, liczebnikami, zaimkami, przyimkami i spójnikami

_ rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie)

_ rozpoznaje równoważnik zdania

_ wydziela w zdaniu grupę podmiotu i orzeczenia

_ rozpoznaje zdania bezpodmiotowe

_ ustala stosunki nadrzędno-podrzędne i współrzędne z zdaniu pojedynczym

_ rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osob, rodzajów; odróżnia formy osobowe czasowników od niesobowych (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to)

_ odróżnia wyrazy gwarowe od potocznych

130 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI

DOCIERANIE DO INFORMACJI

_ wie, jakiego typu informacje zawierają słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych, słownik frazeologiczny i umiejętnie je stosuje

_ wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

_ uzasadnia swoje reakcje czytelnicze

_ porównuje swoje wrażenia związane z odbiorem innych tekstów kultury

_ analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek

_ rozpoznaje typowe elementy fikcji, charakterystyczne dla poznanych gatunków

_ omawia zależność osoby mówiącej (narratora, podmiotu lirycznego) i świata ukazanego w utworze

_ posługuje się pojęciami: akcja, fabuła, związek przyczynowo-skutkowy

_ omawia powiązania między częściami tekstu (rozdział, podrozdział) w dłuższym utworze prozatorskim, np. w opowiadaniu, powieści

_ identyfikuje baśń, legendę, mit, bajkę, komiks, opowiadanie, powieść, fraszkę, wiersz, przysłowie

_ omawia akcje w utworze dramatycznym

_ rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu oraz objaśnia znaczenie i funkcję środków poetyckich, takich jak: przenośnia, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie

_ dostrzega zależność między zastosowanymi w utworze środkami stylistycznymi a treścią

_ rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście

_ wyodrębnia elementy dzieła filmowego, zna główne etapy powstawania filmu i przedstawienia, rozumie pojęcie adaptacji

_ określa zadania tworców dzieła filmowego – aktora, reżysera, scenarzysty

_ określa zadania tworców dzieła teatralnego – aktora, reżysera, dekoratora, suflera

_ posługuje się pojęciami z zakresu sztuki filmowej, np. kadr, scena, plan, a także związanymi z przedstawieniem teatralnym i sztuką teatralną

_ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada

- _ konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem
- _ odczytuje przesłanie utworu

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej, takiej jak: podziękowanie, przemówienie, wystąpienie
 - _ przedstawia własne zdanie w rozmowie
- Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 131
- _ przestrzega zasad kulturalnej rozmowy
 - _ dyskutuje na wybrany temat
 - _ świadomie dobiera wypowiedzenia, by osiągnąć zamierzony cel (np. zachęcić, przekonać, przestrzec)
 - _ tworzy spójne, logiczne wypowiedzi
 - _ świadomie dobiera intonację zdaniową
 - _ udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi
 - _ uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu
 - _ wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń
 - _ wyjaśnia motywy postępowania postaci
 - _ gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw
 - _ wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłowki i wyrażenia przymikowe
 - _ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, fotografię, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia, poprawnie używa odpowiedniego stopnia przymiotnika i przysłowka)
 - _ objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów
 - _ odroźnia wyrazy pokrewne od synonimów
 - _ umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; stosuje odpowiedni szyk wyrazów w zdaniu; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennej części mowy w poprawnych formach), wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; zwraca uwagę na ważne treści tekstu
 - _ stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi

PISANIE

- _ stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni o – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji, poprawnie używa i zapisuje formy nieosobowe czasownika
- _ w kilkuzdaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji
- _ w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne, zastępuje powtarzające się w tekście wyrazy odpowiednimi zaimkami
- _ w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru

na podstawie zachowań i postaw

_ układa życzenia, gratulacje, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie, zawiadomienie, zaproszenie

_ stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi

132 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI

_ pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń (pamiętnik, dziennik)

_ zapisuje dialog w opowiadaniu

_ w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, fotografię, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia)

_ opisując obraz, rzeźbę, ilustrację, plakat, fotografię; stosuje podstawowe słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny sztuki

_ dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

_ przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, potrafi ustosunkować się do wypowiedzi innych oraz nawiązać do nich podczas własnej wypowiedzi

_ uzasadnia swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu

_ nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi, w sytuacjach typowych odroźnia fakty od opinii

CZYTANIE

_ wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą

_ oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytaniu znaczeń dosłownych i przerośnych

_ wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce

_ nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przerośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi

_ nazywa osobę mówiącą w tekście w zależności od rodzaju utworu (podmiot liryczny, narrator)

_ w sytuacjach typowych odroźnia fakty od opinii

_ wskazuje typowe elementy stylistyczne i graficzne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, zawiadomieniach, instrukcjach, przepisach

_ dostrzega relacje między takimi elementami konstrukcji, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity

_ głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu

_ interpretuje głośno wybrane fragmenty prozy

_ rozumie funkcje użytych w tekście zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, pojedynczych i złożonych, równoważników zdań

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 133

_ rozumie funkcję użytych form przypadków, liczb, osob, czasow w tekstach

literackich, użytkowych, reklamowych

_ wykorzystuje wiedzę o języku podczas analizy różnych tekstów kultury

DOCIERANIE DO INFORMACJI

_ w zależności od celu poszukiwań świadomie wybiera odpowiedni słownik (słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych, słownik frazeologiczny)

_ konfrontuje ze sobą informacje zgromadzone na podstawie różnych źródeł

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

_ konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami

_ charakteryzuje osobę mówiącą na podstawie jej wypowiedzi

_ objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim oraz środków stylistycznych w utworze poetyckim (w tym rozróżnia ożywienie i uosobienie jako rodzaje przenośni)

_ omawia funkcje elementów realistycznych i fantastycznych w: baśniach, legendach, mitach, bajkach, opowiadaniu, powieści

_ wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu, rytmu, refrenu do interpretacji utworu

_ nazywa elementy świata przedstawionego w utworze dramatycznym

_ rozumie powiązania między częściami utworu dramatycznego (akt, scena)

_ dostrzega zależność między rodzajem i funkcją komunikatu a jego odbiorcą (programy edukacyjne, rozrywkowe, informacyjne, reklamy)

_ wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy; dostrzega różnice między celem tych programów

_ charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo,

wierność – zdrada; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

_ tworzy wypowiedź zróżnicowaną stylistycznie w zależności od intencji nadawcy, sytuacji komunikacyjnej i rodzaju adresata

_ tworzy wypowiedź zróżnicowaną ze względu na funkcję komunikatu (ekspresywna, impresywna, poetycka)

_ uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, cytuje, stosuje się do reguł grzecznościowych

_ rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego

_ zadaje pytania alternatywne (przedstawia rozmowcy dwie możliwości rozwiązania problemu)

_ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym

_ posługuje się przysłowiami i powiedzeniami regionalnymi

134 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI

_ w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką

_ poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym

_ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła

_ interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania

_ zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści

utworu

- _ wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi
- _ wykorzystuje wiedzę o częściach mowy podczas tworzenia własnej wypowiedzi
- _ dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka

PISANIE

- _ potrafi zastosować reguły ortograficzne w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów, pisowni *nie* w przeciwstawieniach)
 - _ przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu
 - _ wprowadza i przekształca różne typy wypowiedzeń w zależności od celu i intencji wypowiedzi (zdania pojedyncze i złożone, równoważniki zdań)
 - _ komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji
 - _ uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury
 - _ udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym
 - _ w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką
 - _ komponuje i przekształca plan wypowiedzi
 - _ pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń, sprawozdanie
 - _ świadomie wprowadza dialog, słownictwo opisujące przeżycia bohaterów jako element ożywiający akcję
 - _ tworzy folder, charakterystykę, komiks
 - _ w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła
 - _ dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu
 - _ sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej), składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych, wydziela przecinkiem lub wpisuje w nawias wypowiedzenia wtrącone), fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego
- Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI 135 oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym), fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)
- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

- _ w rozmowie i innych sytuacjach komunikacyjnych celowo odwołuje się do wypowiedzi innych osób
- _ dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w sytuacjach nietypowych
- _ dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze

perswazyjnym

CZYTANIE

- _ czyta ze zrozumieniem na poziomie krytycznotwórczym teksty spoza listy lektur
- _ interpretuje utwory poetyckie i prozatorskie

DOCIERANIE DO INFORMACJI

- _ wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

- _ porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich, poetyckich, dramatycznych
- _ wskazuje elementy baśni, legendy, bajki, mitu w innych tekstach kultury oraz odnajduje i omawia nawiązania do tego typu utworów we współczesnych tekstach kultury, np. opowiadaniach, powieściach, reklamach, oraz w języku, np. we frazeologii
- _ odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość
- _ dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym

III. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- _ przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania, formułuje twórcze uwagi
- _ podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury, dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie szostej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur

136 Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy VI

- _ interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

- _ tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, pomysłową formą, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
- _ wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi
- _ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

Uczeń otrzymuje ocenę pozytywną, czyli dopuszczającą jeśli uzyska 31 % poprawnych odpowiedzi.

0 -29 niedostateczny

30-49 dopuszczający

50-69 dostateczny

70-84 dobry

85-100 bardzo dobry

Bardzo dobry + zadania dodatkowe lub konkursy= celujący

- 9. Ocenianie uczniów objętych nauczaniem indywidualnym z języka polskiego –** wystawiane uczniom objętym nauczaniem indywidualnym dość wysokie oceny częściowe służą motywowaniu ich do wysiłku i pracy, uwzględniają indywidualne

możliwości i wkład pracy dziecka. Przy wystawianiu ocen semestralnych i końcowych nie mają one istotnego wpływu. Decydują bowiem wyniki osiągnięte przez tych uczniów ze sprawdzianów i testów (konstruowanych w oparciu o standardy wymagań). Kwestie zasad oceniania należy szczegółowo omówić z rodzicami dziecka na początku roku szkolnego, zwracając uwagę na konieczność współpracy domu rodzinnego z nauczycielami uczącymi, celem osiągnięcia przez dziecko sukcesu edukacyjnego.

10. Punktacja sprawdzianów kompetencji – punkty uzyskane przez ucznia z zadań polonistycznych na sprawdzianach kompetencji (wewnątrzszkolnych i próbnych), są przeliczane na oceny zgodnie z załącznikiem nr 3 i wpisywane do dziennika jako ocenia ze sprawdzianu kolorem czerwonym.

11. Zasady poprawy ocen cząstkowych, semestralnych i rocznych

Oceny cząstkowe

- ocena cząstkowa jest jawna i podawana uczniowi do wiadomości z chwilą wpisywania do dziennika,
- sprawdziany, kartkówki i dyktanda są oceniane w ciągu tygodnia, a wypracowania klasowe- w ciągu 10 dni od ich przeprowadzania.,
- postępy ucznia z wypracowań (umiejętności redagowania form wypowiedzi) nauczyciel ocenia podczas kolejnych sprawdzianów tego typu. Podobnie – umiejętności ortograficzne. **Nie przewiduje się indywidualnego poprawiania tych ocen.**
- oceny ze sprawdzianów i kartkówek uczeń może poprawić podczas konsultacji indywidualnych w terminie 14 dni od daty oddania sprawdzonych prac. Poprawa dotyczy materiału z tego samego działu. Obowiązek poprawienia oceny spoczywa na uczniu, który otrzymał ocenę niedostateczną. Dopuszcza się możliwość poprawy ocen dopuszczających i dostatecznych (po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem),
- poprawa oceny zaległych lub źle wykonanych zadań domowych może nastąpić podczas kontroli zeszytu przedmiotowego ucznia. Uczeń winien zaznaczyć takie zadanie (odrobione bezpośrednio po kontroli) fiszką w zeszycie.
- próbne sprawdziany kompetencji **nie podlegają poprawie.**

Oceny semestralne/roczne

- uczeń i jego rodzice są informowani o przewidywanych ocenach semestralnych/rocznych na miesiąc przed klasyfikacją za pośrednictwem wychowawcy klasy,
- przewidywaną ocenę niedostateczną uczeń może poprawić, zdając w wyznaczonych terminach konsultacji zalecony materiał (umiejętności),
- w ciągu tygodnia uczeń wraz z rodzicami może zgłosić na piśmie chęć poprawy przewidywanej oceny,
- jeżeli uczeń nie spełnił wszystkich wymagań edukacyjnych na daną ocenę, może on uzupełniając braki (w formie i terminie ustalonym przez nauczyciela), uzyskać ocenę semestralną /roczną wyższą o jeden stopień od przewidywanej.

Termin uzupełnienia braków nie może przekroczyć 7 dni przed datą właściwej rady klasyfikacyjnej. Dokumentację związaną z uzupełnieniem braków nauczyciel przechowuje w segregatorze zespołu klasowego, do którego uczęszcza uczeń. **Uczeń, który nie odrabiał zadań domowych, nie przeczytał obowiązkowych lektur oraz**

nie poprawiał na bieżąco ocen niedostatecznych ze sprawdzianów, nie może ubiegać się o podwyższenie oceny.

- z uwagi na tygodniową ilość godzin przedmiotowych (5/6) oraz różnorodność umiejętności podlegających ocenianiu bieżąco, nie przewiduje się „zdawania” materiału celem podwyższenia ocen semestralnych /rocznych, oprócz indywidualnych, uzasadnionych przypadków,
- uczeń reprezentujący szkołę w konkursach przedmiotowych na szczeblu rejonowym i zajmujący w nich czołowe lokaty, otrzymuje ocenę semestralną/ roczną o stopień wyższą od przewidywanej . Laureaci konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim, otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą semestralną /roczną ocenę klasyfikacyjną. Uczeń, który tytuł laureata uzyskał po ustaleniu albo uzyskaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć celującą ocenę klasyfikacyjną,
- otrzymaną ocenę niedostateczną –semestralną , uczeń winien poprawić w oparciu o „Indywidualny program uzupełniania braków” (załącznik do WSO). Uczeń taki zostaje ponadto zobowiązany do udziału w zajęciach wyrównawczych lub konsultacjach indywidualnych.

12. Zasady postępowania w przypadku nieobecności uczniów na sprawdzianach pisemnych

- sprawdziany , zadania domowe i wiersze, oceniane podczas nieobecności ucznia może on zdać w ciągu 2 tygodni podczas wyznaczonych konsultacji , po wcześniejszym zgłoszeniu takiego zamiaru nauczycielowi,
- nie przewiduje się zaliczania wypracowań klasowych, dyktand, przeprowadzanych podczas nieobecności ucznia, chyba że nauczyciel zadecyduje inaczej(jeżeli istnieje podejrzenie unikania sprawdzianów przez ucznia).

13. Dostosowanie wymagań dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

- uczniowie ze stwierdzoną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dysortografię mają dostosowane do swoich dysfunkcji szczegółowe kryteria oceny dyktand (załącznik 2b) oraz ortografii w wypracowaniach klasowych (załącznik 1b),
- dostosowanie wymagań dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych następuje indywidualnie w oparciu o opinię Poradni i znajduje się w teczce właściwego zespołu klasowego.
- uczeń otrzymuje ocenę pozytywną, czyli dopuszczającą jeśli uzyska 31 % poprawnych odpowiedzi.

14. Zasady pracy z uczniem zdolnym

a) rozpoznawanie uzdolnień:

- wywiad z nauczycielem kształcenia zintegrowanego,
- obserwacja ucznia na zajęciach,
- rozmowy z rodzicami

b)praca z uczniem wykazującym uzdolnienia:

- stwarzanie możliwości wykonywania dodatkowych, nadobowiązkowych zadań w zeszycie ćwiczeń,
- przygotowanie do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, zachęcanie do udziału w nich,
- przygotowanie i zadawanie dodatkowych, trudniejszych zadań na sprawdzianach, jeśli uczeń wykaże taką chęć,

- stwarzanie możliwości wykonywania zadań dodatkowych, np. folderów, albumów na określony przez nauczyciela lub wybrany przez ucznia temat,
- współprowadzenie fragmentów lekcji przez ucznia- asystenta (rola eksperta), w oparciu o wiedzę własną lub wyszukane w innych źródłach informacji,
- pełnienie roli eksperta podczas pracy grupowej, realizacji projektów, itp.,
- w miarę potrzeb ucznia – ukierunkowanie procesu wzbogacenia wiedzy i rozwijanie umiejętności (np. ciekawe i wartościowe propozycje spoza kanonu lektur).

15. Sposoby gromadzenia informacji o postępach ucznia.

Informacje o postępach ucznia odnotowywane są w dzienniku lekcyjnym w poszczególnych rubrykach (np. zadanie domowe obowiązkowe, zadanie domowe dla chętnych, aktywność indywidualna, aktywność zespołowa, efekt pracy w zespole, sprawdziany).

16. Sposoby i formy informowania rodziców o postępach dziecka.

- ocena cząstkowa jest jawna i podawana uczniowi do wiadomości z chwil wystawienia,
- oceny za prace domowe i niektóre prace klasowe nauczyciel wpisuje również do zeszytu przedmiotowego ucznia,
- rodzic zobowiązany jest potwierdzić zapoznanie się z ocenami wpisanymi do zeszytu, poprzez złożenie podpisu,
- rodzic może uzyskać informację o postępach dziecka i wynikach w nauce w trakcie roku szkolnego podczas wywiadówek i konsultacji indywidualnych nauczyciela,
- podczas zebrań i konsultacji indywidualnych rodzic może zapoznać się z pracami klasowymi i sprawdzianami przechowywanymi cały rok.

17. Wspieranie samodzielnego rozwoju ucznia.

Wspieranie samodzielnego rozwoju ucznia odbywa się poprzez zachęcanie go do podjęcia dodatkowych zadań proponowanych przez nauczyciela, wskazywanie (uczniom wykazującym zainteresowanie) literatury rozszerzającej dane zagadnienia, nagradzanie (plusem lub oceną oraz tytułem....) zaprezentowanych przez ucznia na lekcji informacji z innych źródeł niż podręcznik